

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

כג.

עין משפט
גזר מצוה

ב א מיי פ"א מהלכות
ביאת מקדש הלכה ב
סביב לאופן ס:

תורה אור השלם

1. ונתתה הנפקה בכל
אשר תאחד נפשך בבקר
ובצאן ובין ובשכר ובכל
אשר תשאליך נפשך
ואבלת שם לפני ה'
אלהיה ושמחת אתה
ודברים יו כו
2. מין ושכר זיך חמץ
יו וחמץ שכר לא ישתה
ובל משרת עבדים לא
ישתה ועגבים לחם
יבישים לא יאכל:
במדרב ר ג

מוסף רש"י

אניגרון. מן מאל
שטמין בו ין ונכמה
מקומות שטו בתוספתא
אניגרון ואכסניגרון שטמין
בו ין ונכמה (וי' וטו וכו').
מיה דסיקל. מים שלקין
כסן מדיין (שם וברכות
לה:). מיה דבולתה
שלקין. כל מיי יקע שקין
(ברכות לו). של שטר מיי
יקין (וי' וטו וכו'). מיידי
דמשכר. וכן אמרת דין
אכילה (שם). אבל דבילה
קעילית. הגולה צומו
מקום ומשכרת כיון
(ברכות מה:). קעילית, שם
מקום (וי' וטו וכו'). חייב.
מקום שכל אל משם (שם
טו:). אילו מתיקת, כר
יהודה מוקמין לה צפק
למנו לו ככריות (י:).
קלחמך הכס על שטר
משכרין באהרת דלל משם
(ברכות מה:). ונכסין
עפקין (סנהדרין טו:).

רבינו חננאל (המשך)

באכילה ושתיה כי הדר
אמר כלה אשתה מי
חיליא שבעות אחריתי
עליה. אילו אמר שלא
אשתה שלא אשתה ושתה
מי חייב תורת. ופירוק רבא
מנח' דאמר שלא
אשתה (שלא אשתה)
והדר אמר לא אוכל דכיון
דאקדמיה לשתיה קמי
אכילה לא אמרי' אכילה
בכלל שתיה היא כו'.
ואסיקא איה געולות
דקדמיה' לו וסיפא כגון
דאמר שבעות שלא אוכל
והדר אמר שבעות שלא
אשתה דכיון דהדר אמר
שלא אשתה גלי דעתיה
דהא לא אוכל דנשבע
עליה אכילה גירדא היא:
איר אשך אף אגן נמי
גונגא שבעות שלא אוכל
ואכל אוכלין שאינן
ראויין כו' ולא עמדה:
שבעות שלא אוכל פת
חטים פת שעורין פת
כוסמין ואכל חיל על כל
אחת ואחת. ואקשין
דלמא האי דפריש פת
חטים פת שעורין ופת
כוסמין למיפטר נפשיה
מפת דרוח ופת שיתן ופת
שבלת שועל וכיוצא בו.
ודח' איכ הוה ליה
(למתן) לומר פת חטים
ושעורין וכוסמין פת
למה לי. ודחי' לא יא תא
בכל אתר ואתר הוה
אמינא היבא דתני פת הוא פת משש. והיבא דלא תני פת אינו אסור אלא כלום אבל הוא עשוי פת שרי כו'. ואסיקא

ודלמא על ידי אניגרון. שהוא מין מאלל כדתינא בתוספתא דצילה (ו)
הציאו לפניו אניגרון ואכסניגרון ועליהן פלפלין שמוקס ורגילין
למת לתוכן יין כדתינא בתוספתא דלמאי או תרומת יין לתוך
אניגרון ואכסניגרון: **מיה דסילקא.** מצביל של תרדין: **מיה דגולהו**
שלקי. שלקות של ירק: **מיד דמשכר.**
כלומר דרך שכרות: (ט) **דלמא.** ושכר
דקרא לאו איין קאי אלא דצילה
קעילית קאמר שהיא משכרת. קעילית
על שם מקומה: **אף אגן נמי סנינא.**
דשמה בכלל אכילה: **מסני' נמי**
דיקא. דשמה בכלל אכילה: **ודלמא**
(מפיטר נפשיה מאחרנייתא קאמר.
למאי קתני חייב על כל אחת ואחת
דלמא האי דפריש להו לאו לאפושי
נשבעות קאתי אלא למיפטר נפשיה
נשבעות מדברים אחרים דאי אמר
לא אוכל סתם היה נאסר בכל
האוכלים: ה"ג. שלא אוכל חטין
ושעורים וכוסמין וכי אמר פת פת
לחלק: **ודלמא לנום.** כלומר אי אמר
הכי הוה משמע שלא יהא כוסם
חטין כמות שהן אכל הפת היה
אוכל: (א) **ה"ל מומר פת חטין ושל**
שעורין. דכיון דאמר ושל אפת קאי:
ודלמא

אלא אחת א"ל אביי אלא מאי שתיה בכלל אכילה אימא סיפא שבעות
שלא אוכל ושלא אשתה ואכל ושתה חייב שתיים כיון דאמר שלא אוכל
איתסר ליה בשתיה כי אמר שלא אשתה אמאי חייב אילו אמר שלא
אשתה תרי זימני מי מיהיב תרתי אמר ליה התם דאמר שלא אשתה
והדר אמר שלא אוכל דשתיה בכלל אכילה איתא אכילה
בכלל שתיה ליתא אבל אמר שבעות שלא אוכל ושלא אשתה
ואכל ושתה מאי אינו חייב אלא אחת אי הכי אדתני רישא שבעות שלא
אוכל ואכל ושתה אינו חייב אלא אחת ליתני שבעות שלא
אוכל ושלא אשתה אינו חייב אלא אחת וכל שכן שלא אוכל לחודיה אלא
לעולם בדרקתני ושאי הכא כיון דאמר שלא אוכל והדר אמר שלא אשתה
גלי אדעתיה דהך אכילה דאמר אכילה גירדתא היא אמר רב אשי מתני'
נמי דיקא שבעות שלא אוכל ואכל אוכלין שאין ראויין לאכילה ושתה
משקין שאין ראויין לשתיה פטור הא ראויין חייב ואמאי הא שבעות
שלא אוכל קאמר דלמא דאמר דתני שבעות שלא אוכל שבעות שלא
אשתה: שבעות שלא אוכל ואכל פת חטין כו': **ודלמא למיפטר**
נפשיה מאחרנייתא קאתי הוה ליה למימר חטין ושעורין וכוסמין ודלמא
לכום דהוה ליה למימר פת חטין ושעורין וכוסמין ודלמא פת חטין לאכול
שעורין וכוסמין לכום דהוה ליה למימר פת חטין ושל שעורין ושל כוסמין
ודלמא

דה"מ למיכתב צקר ואלן יין ושכר ומתכתיב ד' פרטי שמה שום דבר יש דלל הוה סגי צ' פרטי והכא דריש שטר גופיה דליטרין
(ו) דלתי לפטר דלל הוה דצילה קעילית ואם תאמר והיכי הוה צעני התם למדרש צ"ת דשכר לדצילה קעילית ומה ריבוי תיפוק
ליה מכלל ופרט וכלל דהוי פרי מפרי וגדולי קרקע ועוד היכי מ"ל דהיינו דצילה קעילית הא משמע הכא דאי לאו שכר שטר הוה דרשנין
שכר גופיה לדצילה קעילית וי"ל דהתם לריי דצילה מעורבת חמים ופ"ה טפי ממתד שהחמין והכא דצילה שאינה מעורבת
וא"ת למה לי הכא ג"ש דשכר שטר תיפוק ליה דשמה בכלל אכילה מדמריבין התם תמד שהחמין ואמר רחמנא ואכלת וי"ל דכיון
דמריבוי דביט"ן נפקא מ"ל דלתי ליה ע"י אניגרון דלל צעין מיידי דמשכר אי נמי ואכלת לא קאי אריבויא תדע דלל קאי אקנקן ועוד
וגיזות וא"ת דלמא מיידי צין קרוש ולהכי כתב ואכלת ויש לומר דלמא לא חוי לאכילה אלא שורין אותו חמים ושותין: מ"י איצטריך
ראשמועינין אב"ר ועשה בורא בור'. וא"ת ודלמא היא גופה אתא לאשמועינין דשמה לאו בכלל אכילה וי"ל דל"כ ה"ל למתיני שבעות
שלא אוכל ושתה פטור אבל השתא ליכא למידק מניה דלין שמה בכלל אכילה דל"כ הוה בכלל אכילה אינו חייב אלא אחת כמו אכל
ואכל בהעלם אחד: בג"ר דאמר ש"א אשתה וש"א אוכל'. וא"ת א"כ מאי איריא אכל ושתה? א"פ"י שמה תרי זימני נמי דמינו דחיליי
שבעות צתרייתא לאכילה חיליל נמי אשתיה דכ"ה"ג אמר לקמן (דף טז:): **גזי שבעות שלא אוכל תלמיס וחזר ואמר שלא**
אוכל תלמיס ועגבים ויש לומר דמד דמתי פירכי נקט אי נמי כיון דאמר שבעות שלא אשתה צרישא גלי אדעתיה דכי אישבע
בתר הכי לאכילה גירדתא אישבעת ולבסוף מסיק א"פ"י אמר שבעות שלא אוכל תחלה גלי אדעתיה: אב"ר"ה בבב"א שתייה לא אמר'.
וא"ת למנא דלעיל דמריבוי דצילה קעילית וליף לה צכריות (דף יג: וס) משכר לרצות שאר משכרין ואמר רחמנא אל משת אלמא אכילה
בכלל שמה וי"ל כיון דלתי ליה עיקר צכרא הוה דלל משת משכר שטר משכרין דמשקיס א"י שטר לא איירי אלא משכרין
קא מירבין. וא"ת הא לא צעני למפטר נפשיה מאחרנייתא דל"כ אמר שבעות שלא אוכל סתם כיון חטין דלצב סותר מה שמוציא צפוי אכל היכא דלין סותר
היזין דברים? וכן משמע קתא לקמן ויש לומר דמ"מ מלוה לגלות לעולם דלמיפטר נפשיה מאחרניי קצעי:

הגהות הב"ח
(א) גמ' מיה דלמא
שילקין: (ב) רש"י ד"ה
ודלמא שטר: (א) ד"ה
דה"ל לממר:

גליון הש"ס
תוס' ד"ה גמר וכו'
והתניא דם שקרש' עי
חולין דף קב ע"א וממזות
דף קא ע"א דהקפיה דס'
ואכלו חייב ונע"ג. אמר
ראיתי דכירושלמי פריך
עלה כן והמליה הקפיה את
הס' ואכלו אס' ע' בו חת
חייב (מה עבד ליה ר' יוזה
היינו צה"ה צדיקא כיימא
שהיה דלתי לא אוכל ולא
איתא אוכלין אינו משקה
למנא חייב ונע"ג. אמר
ראיתי דשמה בכלל אכילה)
חזר ר' יונה ופטר מיה
וגמיה בכל אשר תאוו
וכי. הכי הירושלמי עמו
חזר מזה הדין דלמנא ע'
לאוקמי צקס וע"ג:
ד"ה בנן וכו' א"פ"י שמה
תרי זימני. לא ידעמי.
למנא שמה צ' זימני אף
בשמה חד זימנא למיב צ'
דהא עבר משום שם
שבעות ונע"ג. גם
לשטימיהו דף כד ע"א
ד"ה אלא דרוקא נמפרס
תלמיס ועגבים ויש
אוכל תלמיס ויש מכלל
כיון דלמנא חייב ונע"ג
מקמי אוכלין שאין ראויין
וכמו דלמנא יביטל בכלל אלא
נמפרס. אס' כן למנא
לקושיות דהכא דמי
דשמה בכלל אכילה כ"מ
כיון דכתיב נאסר בשמה
מכא שבעות דהאסויה
מקמי און ראון. ובהכתיב
לחוקי דקושיות לנשית
רש"י לקמן: ד"ה דלמנא
וכו' וכן משמע קתא
לקמן. דף טו ע"ג. וי'
נתוס' ע"ה ד"ה גמר:

רבינו חננאל
והא תירוש חמרא הוא
וקרי ליה אכילה. מיכן
שתיה בכלל אכילה.
ורחין ודלמא זו האכילה
אכילה ע"י אניגרון כלומר
בתבשיל כגון עיקר
קדידה. אניגרון מיה
דסיקא. אכסניגרון מיה
דבולתה שילקין. והיין
מתבשל עמקו. ואתיב
למיפטר מהא דכתבי
ונתתה הכסף בכל אשר
תאוו נפשך וכו' ואימא
דבילה קעילית. דתניא
אל דבילה קעילית ושתה
דבש וחלב ונכנס למקדש
ועבד חייב. אלא איתא
שכר שכר מנויר דכתבי
ביה מין ושכר יויר חומין
יון וחמץ שכר לא ישתה.
אביי מסיפא דקתני שבעות
שלא אוכל ושלא אשתה
ואכל ושתה חייב שתיים.
(איתא) [כיון דאמר שלא אוכל אתסור] ליה

במסרהב